

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

ЗМІСТ
ФІЛОЛОГІЯ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Криворучко С.К. Метафоричність у романі Мо Яня 莫言 «Великі груди, широкі сідниці» 丰乳肥臀.....	8
Санатуллах Басам. Історичні передумови розвитку перської мови (تاریخی پیشینه) (فارسی زبان).....	10
Бикова І.А., Скразловська І.А. Символічне значення кольорів в культурі народів Сходу.....	13
Жукова К.Є. «Мислення через ієрогліфи» - феномен традиційної культури Китаю.....	15
Завгородня О.С. Епічна поема Абулькасіма Фірдоусі «Шах-Наме».....	16
Сєкіна Н.Д. Стилiстично-емоційна забарвленість гендерно маркованих фразеологізмів.....	19
Ван Сяоцянь. Проблема перекладу класических китайських текстів на мови країн Заходу.....	20
Ажнина Л.А. Особливості транслітерації деяких китайських імен власних.....	21
Ковальова В.В. Фонетичні особливості шанхайського діалекту.....	23
Коляда А.В. Особливості використання пекінізмів на лексичному рівні у п'єсі Лао Ше «Чайна».....	24
Мілова Д.І. Аспекти китайських дієслів у відображенні української мови.....	27
Проша О.Є., Мараховська О.В. Іранська каліграфія.....	28
Ситнікова В.А. Функціонування графеми «доц» у складених ієрогліфах.....	29
Субота І.А. Образ минулого у новелах Лейли аль -‘Усман.....	32
Сусленко А.М. Особливості походження іранських прізвищ.....	34
Фотеску І.В. Проблематика використання наголосу мови та складу в сучасній японській мові.....	35
Шапаренко Е.Е. Стилiстичні особливості китайських текстів публіцистичного стилю.....	37
Юрченко М.Е. Відмінності між японським і українським діловим листуванням.....	38

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СХІДНИХ МОВ

Руда Н.В. Аналітичне читання як один з засобів формування китайськомовної компетентності студентів.....	40
Ахмад О.Р. Кейс-метод (Case Study) як форма інтерактивного навчання арабської мови.....	41
Компанієць О.В., Баличева В.М. Використання гаджетів та досягнень новітніх технологій при вивченні івриту.....	43
Андрєєва Ю.В. Дослідження мотивації студентів до вивчення китайської мови та методи її підвищення.....	44
Копилова Н.А. Переваги навчання китайської лексики у середній школі за допомогою наочних засобів навчання.....	47
Локшина Ю.Г. Методика викладання японської мови як дисципліна вільного вибору студентів.....	48
Подгорний Г.В. Спецкурс «Вступ до сходознавства» в гімназії.....	50
Сєгада Ж.П. Література Японії в освітньому процесі Київської гімназії східних мов №1.....	53
Ткаченко О.І. Науково-педагогічні підходи до навчання китайської мови учнів Київської гімназії східних мов №1.....	55
Дмитрієва А.В. Порівняльний аналіз підручників «DISCOVER CHINA» та	

мовою її окремі розділи перекладали видатний український історик-сходознавець, письменник і перекладач Агатангел Кримський (вперше опубліковано в журналі Ольги Франко «Житє і слово» у 1895р.), видатний український поет і перекладач Василь Мисик (переклад кількох розділів поеми увійшов до книги його перекладів «Схід і Захід» у 1990р.), видатний український літературознавець, критик, поет і перекладач Микола Ільницький (2017 р.) (4).

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамова А.Т., Гюзальян Л.Т. Миниатюры рукописи поэмы «Шахнаме» 1333 года. – Л.: «Искусство», 1985. – 167 с.
1. Андреева И.И. Фирдоуси и его поэтический эпос «Шах-намэ» // Древние и средневековые литературы народов СССР. – Ч.1. – Таджикско-персидская поэзия X – XV веков. – Изд-во Казанского ун-та. – 1990. – С. 32-43.
2. Брагинский И. Царь-книга и ее творец // 12 миниатюр. От Рудаки до Джами. – М.: «Художественная литература». – 1976. – С. 60-89.
3. Фірдоусі Абулькасим. Шахнаме: розділи з поеми. Кн.1. Переклад Миколи Ільницького. Серія «Скарби Сходу». – Тернопіль: «Навчальна книга — Богдан», 2017. – 224 с.

СТИЛІСТИЧНО-ЕМОЦІЙНА ЗАБАРВЛЕНІСТЬ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

*Секіна Наталія Дмитрівна, викладач кафедри східних мов
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди*

Експресивний потенціал, виразні можливості фразеологічного складу сучасної китайської мови широкі та різноманітні. Фразеологія китайської мови характеризується великою кількістю семантичних значень і функціональних особливостей. Тому фразеологізми широко використовуються як важливий засіб мовної виразності у китайській мові.

Серед істотних ознак фразеологічних одиниць окрім номінативності особливо виділяється їх образність, емоційна виразність, експресивність і оцінний характер. При описанні фразеологічних одиниць слід зазначити основну особливість їх значення: «оцінка не існує без семантичної долі раціонального» [4].

Фразеологізми, що мають емоційно-оцінне значення, є засобом вираження суб'єктивного ставлення мовця до тих предметів, про які йде мова. Оцінка, а також емоція, якої супроводжується суб'єктивне ставлення до предмету думки, саме і створюють емоційно-оцінне значення. Емоційно-оцінне значення може бути двоякого роду: воно може бути позитивним і негативним (все залежить від того людина відноситься до предмету/іншої людини) [1].

Вживаючи фразеологізми чен'юй відповідно до їх значення, слід враховувати емоційне забарвлення, притаманне даним виразам. Як і у звичайних словах, однією зі складових частин значення чен'юй є його емоційно-оцінний компонент. Існують кілька причин, що можуть спричинити виникнення того чи іншого емоційного забарвлення чен'юй. Так, у деяких чен'юй їх емоційне забарвлення пов'язане з джерелом походження, у деяких – з морфемами, що його складають (точніше – з емоційно-оцінним компонентом їх значення). Велика кількість фразеологізмів набуває того чи іншого емоційного забарвлення поступово, у процесі вживання. Однією з найважливіших умов правильного вживання чен'юй є чітке розрізнення їх емоційного забарвлення [3].

Емоційне забарвлення притаманне й фразеологізмам з гендерними компонентами, зокрема фразеологізмам чен'юй. Під час дослідження засобів вербалізації гендерних

стереотипів були виділені емоційно-забарвлені і нейтральні гендерно марковані чен'юй – тобто ті, що несуть або не несуть оцінку представника тієї чи іншої статі.

Емоційно-забарвлені чен'юй з гендерним компонентом можна об'єднати в наступні групи:

1. Ті, що несуть в собі оцінний компонент та виражають загальне ставлення суспільства Китаю до маскулітного або фемінного (女大当嫁 – дівчині слід виходити заміж своєчасно; 牝鸡司晨 – дружина керує чоловіком; 夫人裙带 – чоловік робить кар'єру завдяки дружині; 重男轻女 – цінувати чоловіків та презирливо відноситись до жінок; 夫唱妇随 – сімейна гармонія, благополуччя);
2. Ті, що несуть в собі певні оцінні характеристики чоловіків або жінок для описання зовнішності чи характеру (姑息养奸 – вродлива дівчина; 美如冠玉 – чоловік-красень; 赳赳武夫 – доблесний, галантний чоловік; 血性男儿 – благородний чоловік, який завжди готовий допомогти слабшому).

Нейтральні чен'юй з гендерним компонентом зазвичай не несуть в собі емоційно-оцінний компонент та позначають групу людей у певному середовищі: 男男女女 – чоловіки та жінки; 男欢女爱 – закохані один у одного; 红男绿女 – святково вдягнені молоді люди; 男女有别 – різниця між чоловіком і жінкою; 男女老小 – у значенні «всі люди».

Отже, ми можемо дійти висновку, що гендерно марковані фразеологізми чен'юй можна класифікувати як емоційно-забарвлені та нейтральні за наявністю емоційно-оцінного компоненту. Перспективами дослідження є аналіз емоційного забарвлення китайських гендерно маркованих фразеологізмів, зокрема розрізнення емоційно-оцінного значення - позитивного чи негативного.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горелов В.І. Стилистика сучасної китайської мови / І.В. Горелов. – Москва: Просвещение, 1979. - 192с.
2. Готліб О. М. Китайсько-російський фразеологічний словник. Близько 3500 виразів / О. М. Готліб, Му Хуаін. - 2-е вид., стереотип. - Іркутськ: вид-во ІГУ, 2019. - 596 с.
3. Федічев О. Є. "Чен юй" як найпоширеніший вид фразеологізмів у китайській мові / Федічев, О. Є. // Українська орієнталістика : [збірник наукових праць]. - 2006. - Вип. 1. - С. 84-90.
4. Шаховський В.І. Емотивний компонент значення і методи його опису: Учеб. посібник до спецкурсу / В.І. Шаховський. - Волгоград: ВГПИ, 1983. - 94 с.

ПРОБЛЕМА ПЕРЕВОДА КЛАССИЧЕСКИХ КИТАЙСКИХ ТЕКСТОВ НА ЯЗЫКИ СТРАН ЗАПАДА

*Ван Сяоцзянь, старший преподаватель института русского языка
Хэйлунцзянский университет, г. Харбин, КНР*

Огромная коллекция китайской классики является кристаллизацией древней китайской цивилизации и неотъемлемой частью мировой культуры, это богатство, которым следует делиться с жителями всех стран. Первыми классическими китайскими книгами, которые увидел Запад, были труды Конфуция и Лао Цзы. Слова и понятия из даосизма и конфуцианства уже давно прочно вошли в лексическую систему различных европейских языков. Но китайская классика – это нечто большее, чем только произведения конфуцианства и даосизма. Китайская классика – это обобщение древней китайской мудрости. Множество научных произведений (от социальных, естественных до бытовых), литературных произведений (романы, поэзия, проза и драматургия), заслуживают того, чтобы быть переведенными на разные языки [1].

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку Формат Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.
Обл.-вид. арк. Зам № Тираж прим. Ціна договірна.